

Dělostřelectvo u nás a v cizině.

Kapitán děl. Karel Gruncel:

Britské dělostřelectvo.

Základní taktickou jednotkou britského dělostřelectva je brigáda (v našem po-
jmu se nekryje s naší dělostřeleckou brigádou, nýbrž rovná se asi naší skupině), která
má normálně 4 baterie a dělostřelecký muniční park. Brigády lehkého dělostřelectva
(divisní dělostřelectvo) a hrubého dělostřelectva (sborové dělostřelectvo) mají 4 ba-
terie, z nichž 3 jsou houfnicové a jedna kanonová. Lehké a hrubé baterie mají 6 děl,
jen hrubé baterie vyzbrojené materiálem ráže 152 mm jsou čtyřdělové. Těžké dělo-
střelectvo nepatří do žádného taktického svazku a má dvoudělové baterie. Lehké a
hrubé dělostřelectvo má potah koňský, některé i motorový. Těžké dělostřelectvo je
vesměs motorisované.

Dělostřelecký materiál.

1. Lehké dělostřelectvo:

a) 70 mm horské kanony, dostřel 5000 m s granáty, 4000 m s šrapnely. Oba dru-
hy střel váží 5,6 kg;

b) 94mm horské houfnice, dostřel 5400 m, granát váží 9 kg, počáteční rychlost
296 m/vteř.;

c) 75 mm horské kanony Vickers-Armstrong, dostřel 8500 m;

d) 83,8 mm rekonstruovaný polní kanon, dostřel 10.000 m, váha střely 8,4 kg.
Má moderní křížovou lafetu, rozsah odměru 50°, náměru 37°. Jako střeliva používá se
granátů i šrapnelů;

e) 75 mm lehký kanon Vickers-Armstrong. Dosud je v stadiu zkoušek. Dostřel
11.600 m. Lafeta spočívá na točnici, dovolující odměr děla 360°. Točnice je za pochodu
namontována na dolní lafeti;

f) 114 mm polní houfnice. Váha střely (granáty i šrapnely) 15,8 kg, dostřel 7500 m;

g) pokusná lehká houfnice Vickers-Armstrong. Dostřel 12.800 m, váha střely
15 kg, lafeta na točnici, odměr 360°;

h) 76 mm lehký kanon pro jízdní dělostřelectvo. Střela váží 5,9 kg, váha děla
v palebném postavení 950 kg.

2. Hrubé dělostřelectvo:

a) 127 mm hrubý kanon. Dostřel 9500 m. Používá se granátů o váze 27,2 kg a
šrapnelů vážících 17,2 kg. Novější model téže ráže má dostřel 16.500 m; je vybaven
moderní křížovou lafetou. Rozsah odměru 60°, váha střely 25,3 kg, počáteční rychlost
střely 820 m/vteř.;

b) 152 mm hrubá houfnice. Váha střely 39 kg, dostřel 12.000 m, počáteční rych-
lost střely 518 m/vteř. Starší typ téže ráže (dosud používaný) má dostřel menší —
9250 m.

3. Těžké dělostřelectvo:

a) 152 mm těžký kanon. Dostřel 16.600 m, váha střely 45 kg, váha náplně 3,6 kg;

b) 203 mm těžká houfnice. Dostřel 9600 m, váha střely 90,6 kg, váha náplně
10,8 kg;

c) 234 mm těžká houfnice vz. I a II. Vzor I je na točnici s odměrem 360°, námě-
rem 55°. Houfnice je rozložena na tři jednotky: hlaveň, lafetu a ložisko s točnicí. Kaž-
dou jednotku táhne traktor. Na menší vzdálenosti lze všechny tři jednotky zavěsiti
za sebe a táhnout jedním traktozem. Váha střely 130 kg, dostřel 8700 m;

Vzor II je rovněž rozložen ve tři jednotky. Hlaveň jest o čtyři ráže delší než
u vzoru I. Dostřel 11.500 m;

d) 334 mm těžká houfnice na železničním podvozku. Dostřel 22.600 m. Váha celého systému 84 tun. Váha střely 172,5 kg, váha náplní 15,3 kg;

e) 305 mm těžký kanon a 305 mm těžká houfnice. K dopravě obou se užívá železničního podvozku. Houfnice má dostřel 12.800 m, váhu střely 140 kg, váhu náplní 37,7 kg. Dělo lze rozložit na šest jednotek. Těžký kanon má dostřel 25.000 m, váhu střely 386 kg;

f) 381 mm těžká houfnice. Dopravována je na železničním podvozku nebo na lafetě tažené traktorem. Rozsah odměru 24°, náměru 25—45°. Váha střely 635 kg, váha trhaviny ve střele 94,5 kg. Dělo lze rozložit v devět jednotek (pro traktorovou dopravu);

g) těžké minomety 152 mm Newton a 240 mm. Minomet ráže 152 mm má miny vážící 23 kg, dostřel 1650 m. Minomet ráže 240 mm má miny o váze 69 kg, dostřel 2200 m.

4. Protiletadlové dělostřelectvo:

a) 40 mm dělo Vickers-Armstrong. Počáteční rychlost střely 600 m/vteř., váha střely 0,91 kg, horizontální dostřel 5700 m, vertikální 4000 m;

b) 76 mm dělo. Dopravuje se dvojím způsobem: buď v přívěsu za traktorem, nebo je dělo namontováno přímo na motorisované lafetě. Váha střely 5,6 kg, dostřel horizontální 10.000 m, vertikální 5000 m;

c) 75 mm dělo Vickers-Armstrong. Je v stadiu pokusů. Váha střely 6,5 kg, horizontální dostřel 14.600 m, vertikální 9.500 m;

d) 102 mm kanon Vickers. Váha střely 14 kg, počáteční rychlost 825 m/vteř., horizontální dostřel 15.000 m;

e) 25,4 mm pokusné dělo Vickers-Armstrong. Váha střely 0,25 kg, počáteční rychlost 600 m za vteř., horizontální dostřel 5000 m, vertikální 3000 m.

5. Doprovodné dělostřelectvo:

a) u mechanisovaných jednotek:

83 mm doprovodný kanon na motorisované lafetě, která je opatřena pancířem na ochranu obsluhy. Pohón motorisované lafety je pásový;

b) u pěchoty:

20 mm protitankové dělo, 37 mm protitankové dělo, 76 mm minomet, 81 mm minomet. Každý pěší prapor má 4 protitanková děla.

(Podle „Krasnoj Zvězdy“ 17/3 1937.)

Oprava.

V článku kpt. děl. K. Morava „Zjištění úhlu svahu střelbou a oprava dálky“ na str. 368 (80) v 14. řádku zdola třeba opravit u ω přehozené indexy, takže správně má být:

$$m_1 = d_1 \frac{\operatorname{tg} s}{\operatorname{tg} \omega_1} \text{ a } m_2 = d_2 \frac{\operatorname{tg} s}{\operatorname{tg} \omega_2}$$

dále na str. 372 v 7. řádku zdola místo $\Delta = \Delta'_1 = \Delta_2$ má být správně $\Delta = \Delta'_1 - \Delta_2$.